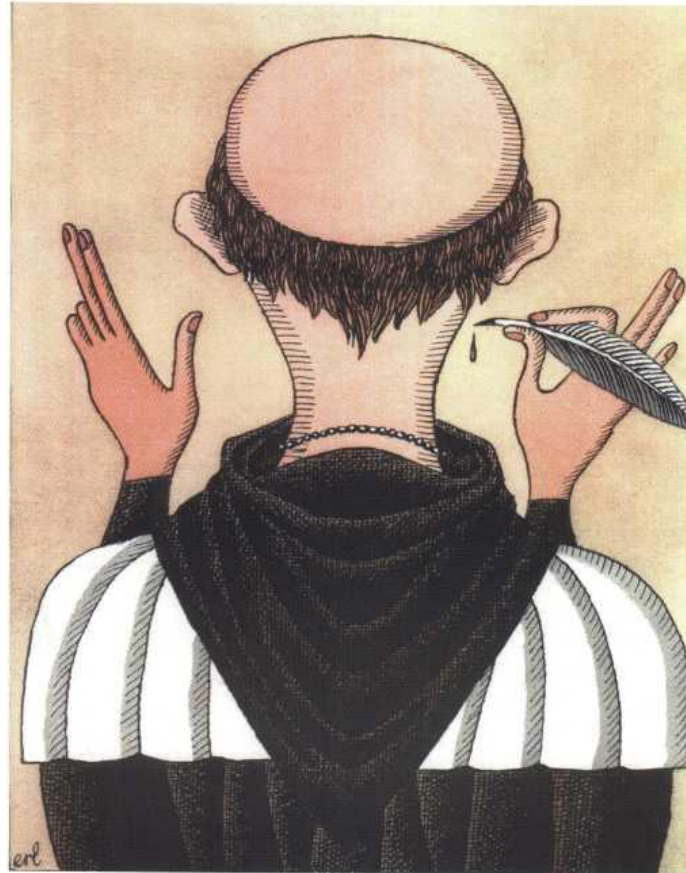

NAJSŁAWNIEJSI
POLSCY PISARZE
I POECI

ŚREDNIOWIECZE

- Anonim zwany Gallem, także Gall Anonim pierwszy kronikarz działający na ziemiach polskich, autor Kroniki polskiej.
- Mistrz Wincenty zwany Kadłubkiem jest autorem Kroniki polskiej.
- Jan Długosz herbu Wieniawa (1415-1480) jego dzieło to Roczniki, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego.

Gall Anonim

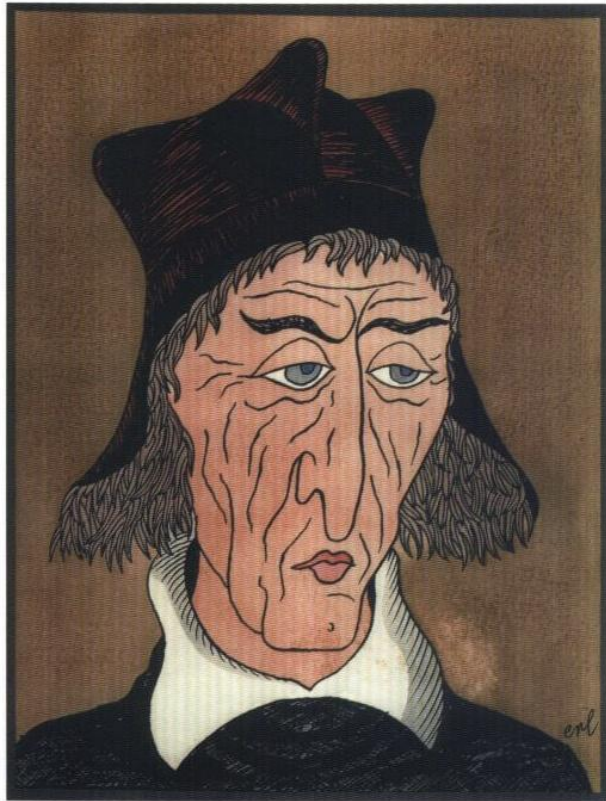

(rys. Eryk Lipiński)

GALL ANONIM
(XI/XII w.)

*Biblioteka
W SZKOLE*

Jan Długosz

(rys: Fryk Lipiński)

JAN DŁUGOSZ
(1415-1480)

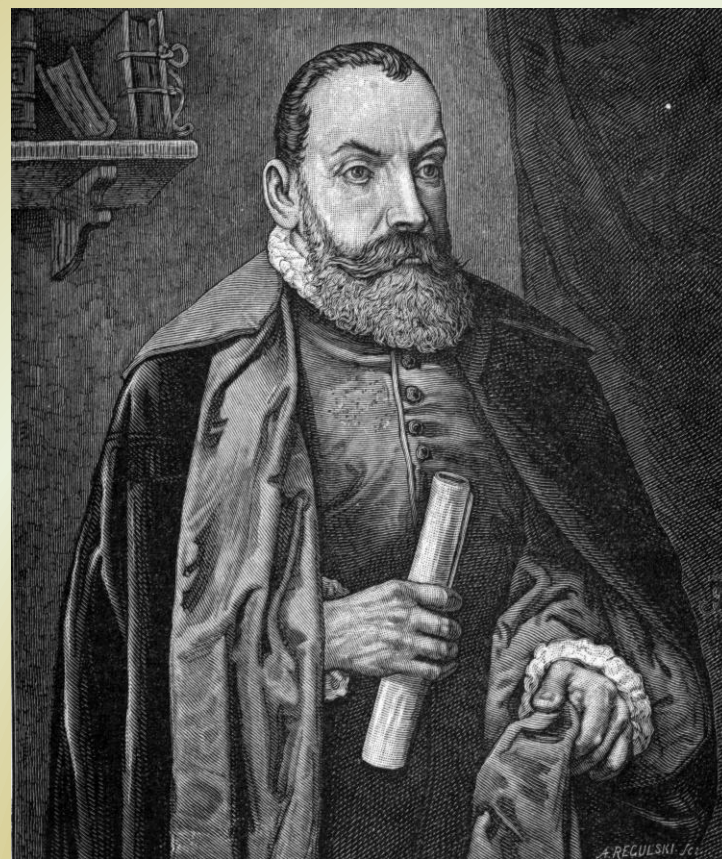
Biblioteka
WARSZAWY

RENESESANS

- Jan Kochanowski (1530- 1584). Jego utwory to m.in.: *Fraszki, Treny, Pieśni, Odprawa posłów greckich*.
- Mikołaj Rej z Nagłowic (1505 - 1569) - Po śmierci został uznany za *Ojca polskiej literatury*. Miano „Ojca literatury polskiej” Mikołaj Rej zawdzięcza autorskiemu postłaniu zawartemu w zbiorze Zwierzyniec (1562): *A niechaj narodowie wżdy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają.*

Jan Kochanowski

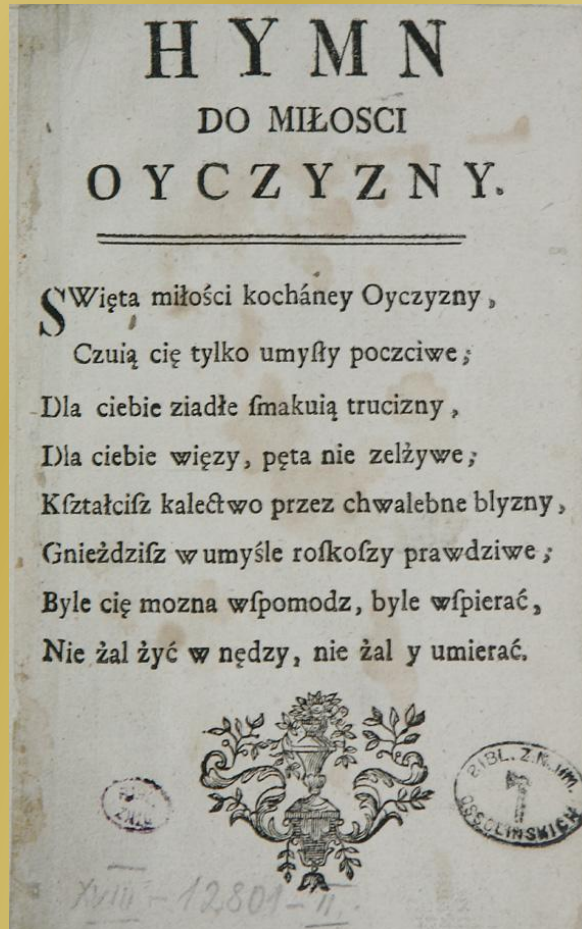
BAROK

- **Mikołaj Sęp Szarzyński (1550- 1581).** Jest autorem zbioru Rytmy albo wiersze polskie.
- **Wacław Potocki (1621- 1696).** Jest m.in. autorem utworu: Transakcja wojny chocimskiej.
- **Jan Andrzej Morsztyn (1621- 1693).** Jest m.in. autorem zbiorów wierszy: Lutnia oraz Kanikuła albo Psia gwiazda.
- **Daniel Naborowski (1573- 1640) .** Jego bardziej znane utwory to między innymi: Na oczy królowny angielskiej..., Krótkość żywota, Cnota grunt wszystkiemu, Marność.

OŚWIECENIE

- **Ignacy Krasicki (1735- 1801) -**
Nazywany *księciem poetów polskich*.
Jest autorem dzieła uznawanego za pierwszą polską powieść- Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki. Tworzył głównie bajki Malarze, Kałamarz i pióro, Pan i pies, satyry Żona modna i poematy heroikomiczne.
- **Julian Ursyn Niemcewicz (1757 - 1841).**
Najśłynniejszym jego utworem jest komedia polityczna Powrót pośła.

Ignacy Krasicki

Krasicki Ignacy: *Hymn do miłości ojczyzny*. [Berdyczów : Druk. Karmelitów Bosych, ok. 1774]. 8°
Druk ulotny

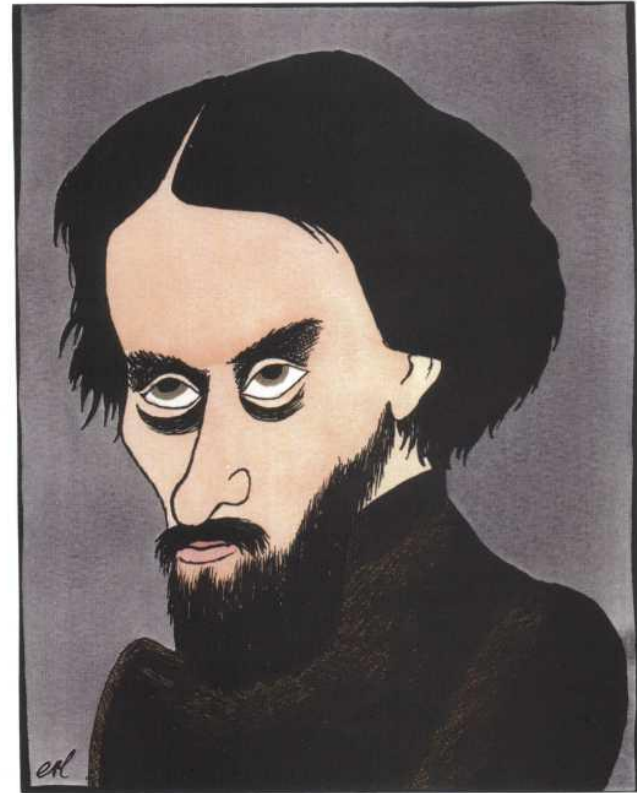
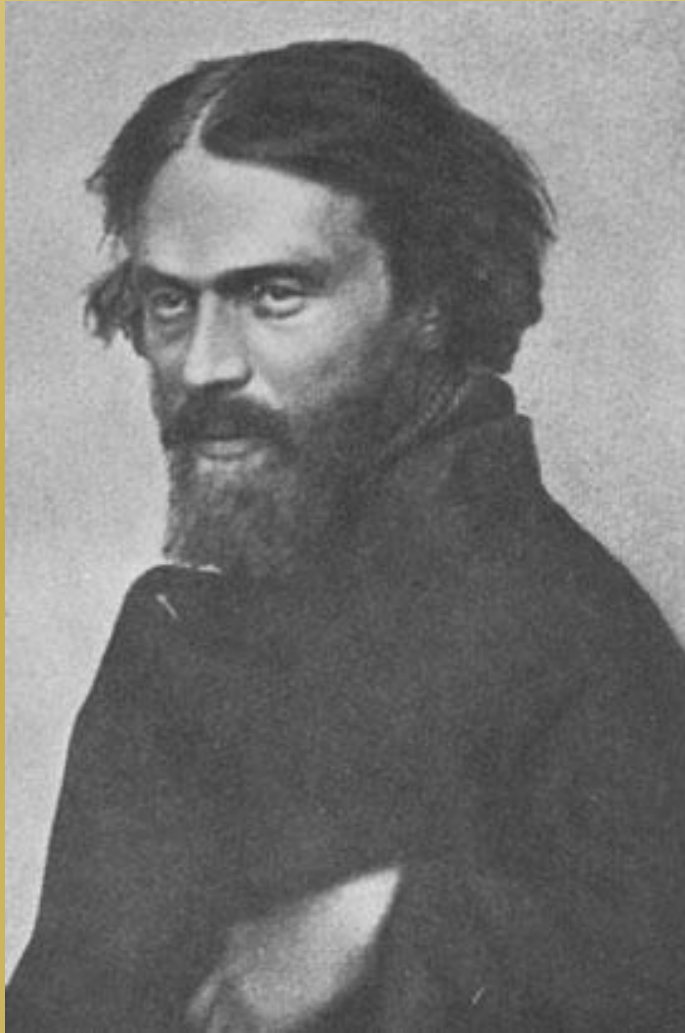
ROMANTYZM

- Cyprian Kamil Norwid (1821- 1883). Jego utwory to m.in.: Bema pamięci żałobny rapsod, ***(Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie), W Weronie, Moja piosnka II.
- Juliusz Słowacki (1809 -1849). Jego utwory to m.in.: Grób Agamemnona, Hymn o zachodzie słońca na morzu (Smutno mi, Boże!), Sowiński w okopach Woli, Testament mój, Kordian.

Juliusz Słowacki

Cyprian Kamil Norwid

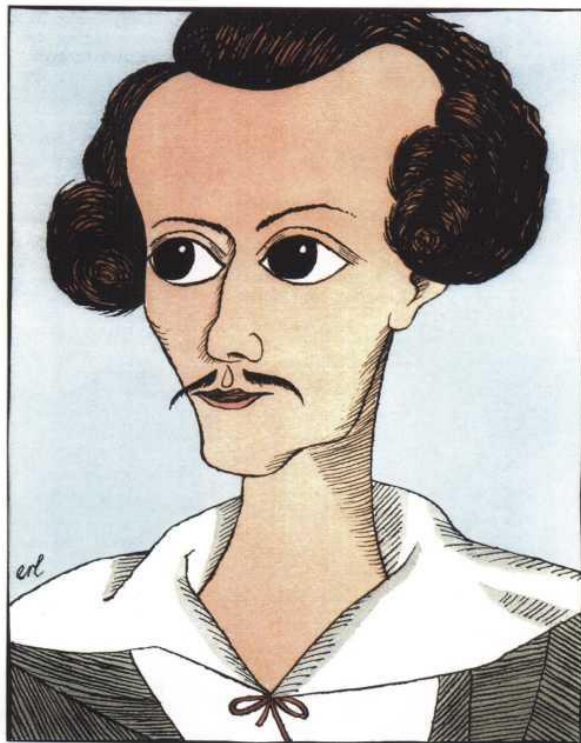
(rys. Eryk Lipiński)

CYPRIAN NORWID
(1821-1883)

Biblioteka
W SZAŁE

- Adam Mickiewicz (1798- 1855). W 1820 opublikował Ode do młodości. "Ballady i romanse" - tomik wierszy Adama Mickiewicza, wydany w 1822 r. Datę ukazania się tego zbioru uznaje się za symboliczny początek romantyzmu w literaturze polskiej. Tom zawiera m.in. utwory Romantyczność, Switezianka, Pani Twardowska. Jeden ze słynniejszych wierszy napisany w 1823 roku: "Do M****". Do największych utworów poety należą: Dziady część II i IV, Dziady część III, Pan Tadeusz, Sonety krymskie, Konrad Wallenrod.

Adam Mickiewicz

(rys. Eryk Lipiński)

JULIUSZ SŁOWACKI
(1809-1849)

Biblioteka
W SZKOLE

- Aleksander hrabia Fredro (1793-1876). Jego utwory to: Zemsta, Śluby panińskie czyli Magnetyzm serca, Damy i huzary.
- Zygmunt Napoleon Krasiński (1812-1859). Jego najstynniejszym utworem jest „Nie-Boska komedia”.

Zygmunt Krasiński

(rys. Eryk Lipiński)

ZYGMUNT KRASIŃSKI
(1812-1859)

Biblioteka
W SZKOLE

POZYTYWIZM

- **Henryk Sienkiewicz**, pseudonim Litwos (1846- 1916) - polski powieściopisarz i publicysta; laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w roku 1905 za "całokształt twórczości". Jego dzieła to: Janko Muzykant, Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela, Latarnik, Sachem, Trylogia: Ogniem i mieczem, Potop, Pan Wołodyjowski, Quo vadis, Krzyżacy.

Henryk Sienkiewicz

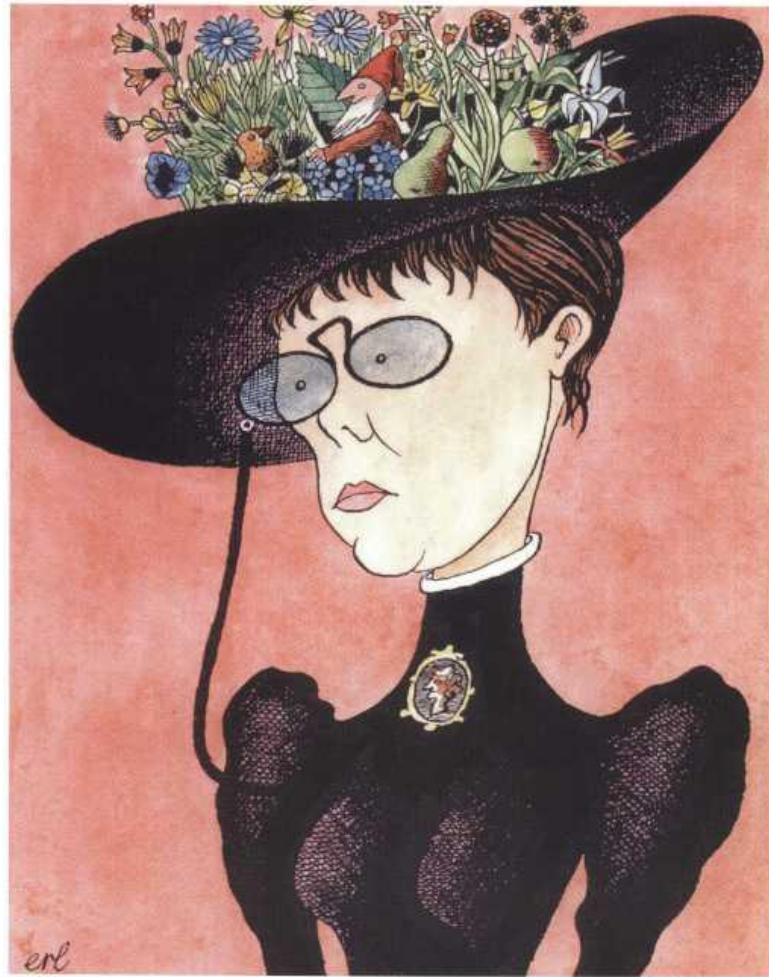
- Eliza Orzeszkowa (1841 - 1910), polska pisarka nurtu pozytywizmu. Jej dzieła to: Nad Niemnem, Gloria victis (zbiór opowiadań).
- Bolesław Prus, właściwie Aleksander Głowacki (1847 -1912). Jego utwory to: Michałko, Antek, Katarynka, Kamizelka, Anielka, Placówka, Lalka.

Eliza Orzeszkowa

- Adam Asnyk (1838 - 1897), polski poeta, dramatopisarz. Najstynniejsze wiersze to: ***
(Jednego serca! tak mało! tak mało), Daremne żale,
Między nami nic nie było.
- Maria Konopnicka, ps. Jan Sawa, (1842- 1910), polska poetka i nowelistka, krytyczka literacka, publicystka, tłumaczka; działaczka na rzecz praw kobiet. Jej dzieła to: Dym, Mendel Gdański, Miłosierdzie gminy, O krasnoludkach i sierotce Marysi, Na jagody, Nasza szkapa, Rota.
- Stefan Żeromski (1864- 1925) - polski prozaik, publicysta, dramaturg, nazwany "sumieniem polskiej literatury". Jest autorem: Szyfowe prace, Ludzie bezdomni, Popioły, O żołnierzu tułaczku, Wierna rzeka, Przedwiośnie, Siłaczka, Zmierzch Zapomnienie, Doktor Piotr.

Maria Konopnicka

(rys. Eryk Lipiński)

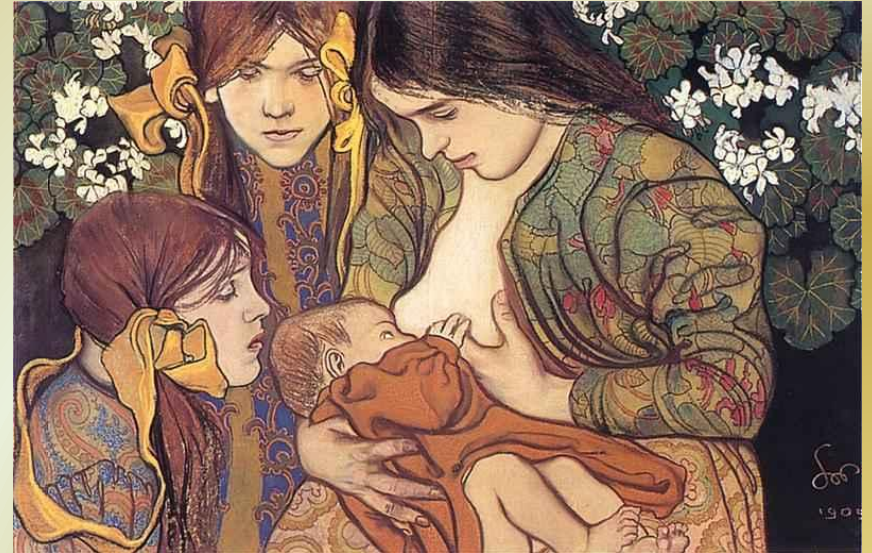
MARIA KONOPNICKA (pseud. Jana Sawa)
(1842-1910)

Biblioteka
W SZKOLE

MŁODA POLSKA

- **Jan Kasprówicz (1860- 1926)** - poeta, dramaturg, krytyk i tłumacz; czołowy przedstawiciel Młodej Polski.
Najstóynniejsze utwory: Z chatupy, Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach, Ginącemu światu, Ballada o słoneczniku, Księga ubogich, Hymny, Dies Irae.
- **Stanisław Wyspiański (1869 -1907)** - polski dramaturg, poeta, malarz, grafik, architekt, projektant mebli.
Najstóynniejszy utwór to: Wesele.

Stanisław Wyspiański

- Kazimierz Przerwa-Tetmajer (1865-1940) - polski poeta, nowelista, powieściopisarz i dramaturg. Jest autorem utworów: Koniec wieku XIX, Hymn do Nirwany, EVVIVA L'ARTE, Anioł Pański, A kiedy (A kiedy będziesz moją żoną), Na skalnym Podhalu, Legenda Tatr.

- **Władysław Stanisław Reymont (1867 - 1925)** - polski pisarz, prozaik i nowelista, Laureat nagrody Nobla za czterotomową "epopeję chłopską" pt. **Chłopi.**
- **Leopold Staff (1878- 1957)** - poeta polski, tłumacz a także eseista. Najśłynniejsze utwory (wiersze) to: **Deszcz jesienny, Kowal, Przedśpiew.**

DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE

- **Jan Brzechwa** (właściwie Jan Wiktor Lesman) (1898- 1966) - polski poeta pochodzenia żydowskiego, autor wielu znanych bajek i wierszy dla dzieci, m.in. Akademia Pan Kleksa, Pchła Szachrajka, Kaczka Dziwaczka.
- **Leszek Józef Serafinowicz**, pseudonim **Jan Lechoń** (1899- 1956) był poetą, krytykiem literackim i teatralnym, współtwórca grupy poetyckiej Skamander. Najważniejsze dzieła (zbiory wierszy): Karmazynowy poemat, Srebrne i czarne.
- **Bolesław Leśmian**, właściwie Bolesław Lesman (1877- 1937) - polski poeta pochodzenia żydowskiego. Stryjeczny brat innego polskiego poety, Jana Brzechwy. Jego dzieła (wiersze) to: Dusiołek, Urszula Kochanowska.

- **Kornel Makuszyński (1884- 1953)** - polski prozaik, poeta, felietonista, krytyk teatralny i publicysta.

Najśłynniejsze utwory to:

Bezgrzeszne lata, O dwóch takich, co ukradli księżyc, Przyjaciel wesołego diabła, Panna z mokrą głową, Awantura o Basię, Szatan z siódmej klasy, Szaleństwa panny Ewy, 120 przygód Koziotka Matołka.

- **Antoni Słonimski (1895- 1976)** - polski poeta, felietonista, dramatopisarz, satyryk, krytyk teatralny i działacz. Najstynniejszy wiersz to Alarm.
- **Julian Tuwim (1894 -1953)** - polski poeta pochodzenia żydowskiego, jeden z najpopularniejszych poetów dwudziestolecia międzywojennego. Najstynniejsze utwory to: Czyhanie na Boga, Sokrates tańczący, Rzecz czarnoleska, Biblia cygańska i inne wiersze, Jarmark rymów, Kwiaty polskie.

LITERATURA
WOJNY
I OKUPACJI

- Jerzy Andrzejewski (1909- 1983) - polski prozaik, publicysta, felietonista, scenarzysta, działacz opozycji demokratycznej w PRLu. Najstynniejszy utwór to Popiół i diament.
- Krzysztof Kamil Baczyński (1921- 1944) - polski poeta czasu wojny, podchorąży, żołnierz Armii Krajowej, jeden z przedstawicieli pokolenia KOLUMBÓW. Zginął w czasie powstania warszawskiego jako żołnierz batalionu "Parasol" Armii Krajowej. Najstynniejsze dzieła: Elegia o chłopcu polskim, Rodzicom, Mazowsze, Deszcze.
- Tadeusz Gajcy (1922- 1944) - poeta czasu wojny, żołnierz Armii Krajowej. Ogłosił dwa tomiki wierszy: "Widma".

Krzysztof Kamil Baczyński

- Tadeusz Borowski (1922- 1951) - polski poeta, prozaik, publicysta.
Najśłynniejsze utwory to: opowiadania: Byliśmy w Oświęcimiu, Pożegnanie z Marią, Chłopiec z Biblią, U nas w Auschwitzu, Ludzie, którzy szli, Dzień na Harmenzach, Proszę państwa do gazu.
- Gustaw Herling-Grudziński (1919- 2000) - pisarz, eseista, krytyk literacki, dziennikarz, żołnierz, więzień łagrów.
Najśłynniejszy utwór to Inny świat.

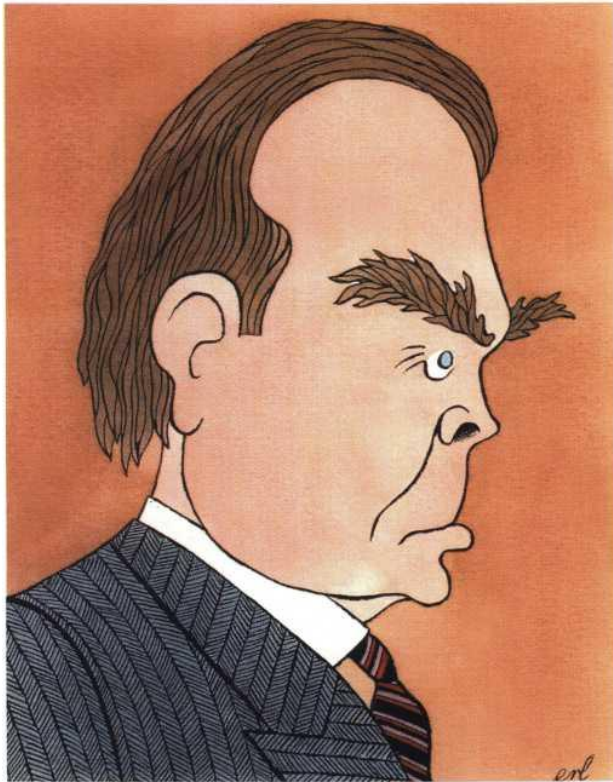
- **Miron Białoszewski (1922- 1983) -** polski poeta, prozaik, dramatopisarz i aktor teatralny. Najsłynniejsze utwory to: Pamiętnik z powstania warszawskiego, z licznych wierszy m.in. Podłogo błogostaw.

LITERATURA WSPÓŁCZESNA

- Witold Gombrowicz (1904- 1969) - polski powieściopisarz, nowelista i dramaturg. Najstynniejszy utwór to Ferdydurke.
- Zbigniew Herbert (1924- 1998), polski poeta, eseista, dramatopisarz, autor słuchowisk. Najstynniejsze utwory to: Tomy poetyckie m.in.: Struna światła, Hermes, pies i gwiazda, Studium przedmiotu, Pan Cogito, Raport z obleżonego Miasta i inne wiersze, Epilog burzy.

- **Czesław Miłosz (1911- 2004)** - polski poeta, laureat literackiej nagrody Nobla w 1980 roku. Otrzymał tytuł Sprawiedliwy wśród Narodów Świata. Najśłynniejsze utwory to: Zniewolony umysł, Dolina Issy oraz liczne zbiory wierszy; utwory: Przypowieść o maku, Ojciec objaśnia.

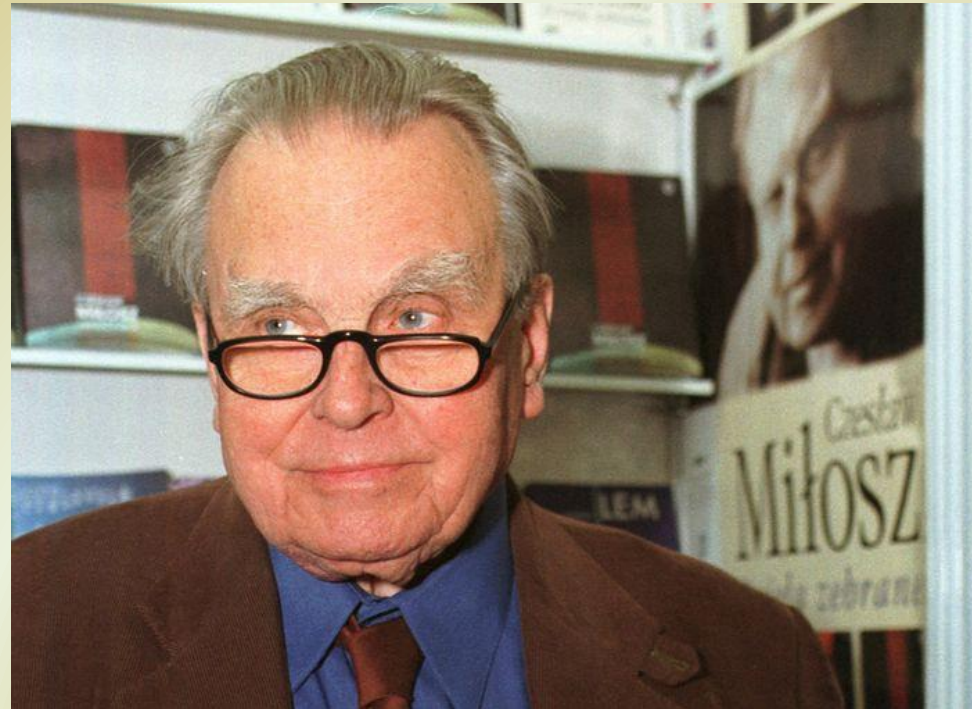
Czesław Miłosz

(rys. Eryk Lipiński)

CZESŁAW MIŁOSZ
(ur. 1911)

Biblioteka
W SZKOLE

- Jan Twardowski (1915- 2006) - ksiądz katolicki, poeta, przedstawiciel współczesnej liryki religijnej. Najstynniejsze utwory: Śpieszmy się kochać ludzi....
- Wisława Szymborska (urodzona 2 lipca 1923) polska poetka, eseistka i krytyk literacki, a także tłumaczka literatury francuskiej. Laureatka literackiej Nagrody Nobla. Najważniejsze dzieła: Dlatego żyjemy, Pytania zadawane sobie, Wołanie do Yeti, Sto pociech, Ludzie na moście, Koniec i początek.

Wisława Szymborska

(rys. Fryk Lipiński)

WISŁAWA SZYMBORSKA
(ur. 1923)

Biblioteka
W SZKOLE

